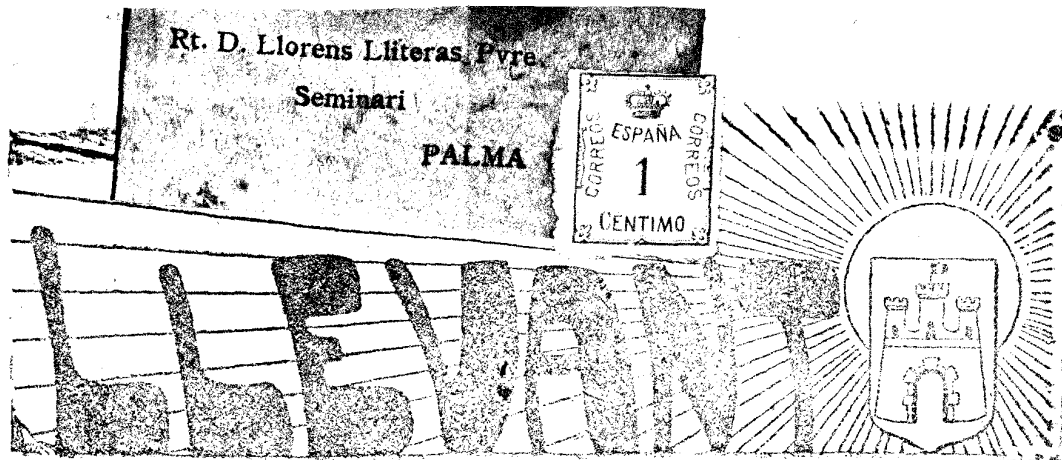

Artá. U. trimestre. . 1'50
 A fora Any. . 7'00
 Al Extranjer id. . 10'00

Número solt
 10 ets.

SETMANARI CATOLIC MALLORQUI

Artá 18 Novembre de 1922

PER DEU I PER MALLORCA

Redacció y Administració
Quatre Cantóns, 3

IGUALDAT

La igualdat que els socialistes proclamen és absurda. La seua actuació no és gens asenyada, no suavitza les aspores, que separen unes classes de les altres, antes al contrari, les augmenta llastimosament. Els patrons i els obrers assassinats són una trista confirmació de aquesta veritat.

La igualdat que den reinar en la societat, no ha d'ésser una igualdat material, sino de proporeció, perque es impossible que tothom estigui en el mateix nivell.

El cristianisme ha empleat sempre el llenguatge de la igualdat essencial d'elliatgohumá ensenyant que tots els homes són membres d'un mateix cos i que, per lo tant, han de participar d'una mateixa vida, tant corpora com espiritual.

Qui posseix grans cabels no los té, per desapar d'ells segons els seus capritxos, sino que ls ha de fer circular proporecionalment per tots els membres del cos social, talment com la sang surt del cor i s'escampa per to-

tes les artèries del cos humá.

El cristianisme destrueix el concepte egoista de la riquesa. Els rics, diu, exerceixen un ofici social, que ha de redundar en be de tothom.

Com nota el Dr. Ferras i Bages, les modernes legislacions socials, que són model a favor dels obrers, com la d'Alemanya, han broliat dels principis del cristianisme.

La trilogia francesa llibertat, igualdat, fraternitat, encara que sembli filla de la revolució, s'ha inspirat també en la mateixa doctrina. La revolució no fa altra cosa que tergiversar i interpretar malament aquelles tres idees, que no són d'invenció humana, sino divina: puig sols les condixen els pobles cristians.

Els socialistes diuen que la força moral del cristianisme no és suficient per posar orde en la distribució de la riquesa. L'Església no preté assolir aquesta perfecció económica en virtut de les seves lleis. No endrega el seu esforç a imposar formes, sino a infondre l'esperit cristiá en totes les classes socials.

Cal reconèixer que es aquesta la millor manera de refrenar les concupiscéncies, i de acabar els altercats socials. Cal reconèixer que és impossible que existeixi un ambient social més favorable als obrers, que el format per la difusió de l'esperit cristiá en les entranyes de la societat.

D. Mont Seny

ETIOLOGIA DE LA
FIEBRE TIFÓIDEACaracteres y evolución
de las epidemias

(Continuación)

No estaría de acuerdo con la realidad el atribuir igual importancia a cada uno de los medios de contagio, algunos de ellos, como el contagio por la leche cruda, legumbres crudas, no tienen la importancia de las aguas contaminadas, del contagio por las moscas etc.

Algunos higienistas han quitado importancia al papel del agua potable, pero es indudable que, sobre todo en las grandes epidemias, sigue ocupando el primer lugar. Es evidente que el agua de bebida no es el único factor; sería imprudente pensar que con proporcionar agua pura, estaba evitada

por completo la fiebre tifóidea en la población civil.

Descartada la causa hídrica debe pensarse, cuando sobreviene una epidemia, en alguna otra causa de las mencionadas; durante el verano, y sobre todo en las familias pobres las moscas desempeñan, un papel importante. Es preciso tener en cuenta que cuando una epidemia toma un carácter persistente no es posible pensar que se deba a la intervención de un factor único de contagio; todas las causas, todos los medios de transmisión pueden asociarse: aquí el contagio directo con el enfermo; allí la absorción de los alimentos manipulados con las manos sucias que hayan cuidado a un tífico, mas allá el contagio con un bacilífero con las manos sucias, la transmisión del germen por las moscas, por ropas no esterilizadas, por un vaso sucio etc. Todas estas causas, se superponen, se confunden, se asocian a la causa fundamental para sostener los casos epidémicos y prolongar sus efectos,

La marcha y la evolución de las epidemias adquieren caracteres muy particulares según sea su origen; está bien demostrado que las epidemias de origen hídrico son masivas y atacan a individuos exentos de toda afección anterior que las haya inmunizado; en las ciudades, los recién llegados son los mas expuestos. Además estas epidemias imputables al agua casi siempre tienen un principio brusco atacando de una vez y en un corto intervalo, a menudo de dos o tres semanas, gran número de individuos.

Se ha observado a menudo, y Nitte ha citado pruebas demostrativa que la ingestión de agua o de alimentos contaminados produce el mismo día o al siguiente una especie de indigestión acompañada de fiebre y diarrea; la fiebre tifóidea se presenta mas tarde con su aspecto característico. Es probable que estas diarreas que se ven señalar la invasión del organismo por el bacilo tífico, sean debidas a la invasión de bacterias extrañas, asociadas al bacilo específico.

No es preciso decir que siendo las moscas agentes temibles de trasmisión de agentes patógenos y en particular de la fiebre tifóidea, es en verano y en otoño cuando su influencia puede manifestarse. La acumulación de deyecciones y una temperatura suave pueden prolongar su existencia en las regiones

tropicales la persistencia de las moscas contribuye no solamente a sostener la fiebre tifóidea sino también otras enfermedades de determinismo intestinal como diarrea, disentería, cólera etc.

Profilaxis.—La descripción precedente de los modos de contagio de la fiebre tifóidea permite estudiar los medios profilácticos que se pueden tomar contra esta enfermedad infecciosa.

Aunque el bacilo sea el único agente responsable del proceso, es útil tener presentes ciertos factores secundarios y esforzarse en limitar su intervención todas las veces que sea posible.

Entre las condiciones mas importantes que predisponen a la fiebre tifóidea se encuentran, la edad, la fatiga, la influencia del calor, la adolescencia y la edad comprendida entre los 18 y 25 años; son factores predisponentes é inevitables, pero por lo mismo es necesario multiplicar en estos casos todas las medidas encaminadas a evitar el contagio y a inmunizar al sujeto; en estas ocasiones es menester aconsejar moderación a los jóvenes, lo mismo a los que abusando de los "sports" desgastan sus fuerzas y se exponen a complicaciones cardiacas o renales que a los que se dedican a trabajos intelectuales excesivos. La educación tífica debe hacerse con prudencia, pues se hallan expuestos de una manera particular a las enfermedades infecciosas.

Debemos hacer constar que la profilaxis de la enfermedad por la vacunación antitifóidica disminuye grandemente la influencia de los factores predisponentes y determinantes que hemos estudiado, de la misma manera que el empleo preventivo de la quinina ha disminuido considerablemente los casos de paludismo.

Al lado del sur menage físico, las causas morales, las emociones deprimentes favorecen el contagio de la fiebre tifóidea y aumenten su gravedad. La higiene general de la casa, su ventilación, la exposición de sus habitaciones a la luz, la de los dormitorios en particular, donde el hombre pasa al menos la tercera parte de su existencia, la limpieza general de las casas, escuelas, etc. la de las cocinas, comedor y su aireación general, constituyen un conjunto de medidas higiénicas aplicables, no solo a la profilaxis, de

la fiebre tifóidea, sino también a la tuberculosis.

La vida del campo es infinitamente mas saludable que la de las ciudades, en las que, con frecuencia, se acumulan las condiciones mas variadas de las infecciones.

La limpieza individual, la de la cara, boca y manos debe enseñarse al niño; el lavado de las manos antes de las comidas debe ser un hábito constante en el hombre. Esta costumbre tan importante, con frecuencia bastante olvidada, sobre todo en los pueblos debería ser objeto de algunas lecciones de higiene elemental dada por los maestros; desde niños debiéramos saber y no olvidarlo nunca que la limpieza es una de las manifestaciones de la dignidad del hombre.

Los conocimientos relativos a los modos de propagación de la fiebre tifóidea es indudable que extendidos por el público, ejercerían una influencia benéfica sobre la disminución de la fiebre tifóidea.

Una de las causas mas importantes de la propagación de las epidemias, estriba en la ignorancia o indiferencia del público. Así, pues, nada mas útil que la enseñanza bajo forma de conferencia sencillas que difundiesen los principios que debe conocer todo el mundo sobre la naturaleza parasitaria de las enfermedades contagiosas, sobre el peligro de las materias fecales y de la orina, de las manos sucias, de las aguas contaminadas, de las moscas, de los enfermos y portadores de gérmenes.

La enseñanza popular hecha en la escuela, en las familias, llegan a todas partes y constituye el mas seguro auxilio de las leyes de la profilaxis de enfermedades infecciosas. Esta campaña antitifóidica dirigida por personas competentes, no puede tener un completo resultado si no es secundada por los poderes públicos.

R. B. S.

Seguirá. *A*

14-XI-1922.

TARDOR

(Imitació de Bécquer)

PER UNA POSTAL.

Cauen les fulles ...s'emboira'l cel...
 Les oronelles volen enfora...
 Per l'espai corren fredors de gel...
 La branca humida,degota...ploral

Greu melangía
 Penetra'l cor...
 Tot se mostia...
 Tot cau...tot morl

I com les fulles cauen del arbre
 I amb el vent volen i se desfán...
 Ay! Com les fulles cauen del arbre,
 Mes esperances,fugen...s'en van!

M. López Llull

Palma 1 Octubre.

Son preferibles les treballades de tardor o primavera d'hivern i les d'hivern a les de la primavera de l'estiu.

Nota agrícola

Després de les plujes de fa dues setmanes, la terra està assaonada esplendidament, permetent an els agricultors fer un treball profitós de bon de veres tant per la bona disposició amb que queda aquella com per lo que permet adelantar les messes del sembrar.

Nigú està mans fentes; les tonades tan agradables dels llauradors, umplen els aires de melodies, convidant als vianants a pendre seient, per meditar sobre les sanes costums de l'antigor, corrompudes avuy per tanta cosa exòtica i grossera.

Com deia en una de mes notes anteriors, les arades de pala enguany han desterrat una partida de arades romanes; elles profundizant la terra, la posen en contacte amb els agents atmosfèrics, sol i aire, que l'enriqueixen abundantament per una serie de transformacions que allà operen, preparant-la d'aquesta manera per proveir a les

plantes dels materials necessaris per el seu bon creixement.

Aixó, es una millora que s'ha conseguida en el cultiu, no falten, però, els qui no creuen en millores per sencilles que siguin; amb tot, es una passa en ferm que s'ha donada, per arribar a conseguir una gran producció.

Es precis, però, que els nostres pagesos se vagin enterant del perque de les coses, única manera de ferles be per que resultin de profit, i aquests que ja han modificat els sistemes de cultiu, millorantlos, s'han de preocupar també de totes les altres coses que poren influir en la producció, com son per exemple, l'ús dels adobs, i la selecció de llevors.

En quaut als adobs son molts els qui les empleen en proporcions insuficients. Un sac tant serveix per un cortó, com per una corturada, pensant tal vegada, que basta la seua presència per obtenir la màxima eficacia i aixó es precis deixar-ho anar, es la cantitat justa la qui obra i fa les maravelles Per altre part, l'ús de la potasa és casi bè nul, no ha après casi negú, que la potasa aümenta el pes del grà i per lo tant, aümenta la riquesa.

Els petits propietaris de Manacor que han comprades en aquests derrers anys terres molt cares, diuen, que l'única manera que tenen per pagar l'establiment, es, no planyer l'adob complet, que a demunt l'era interessen molt més els quilos, que les corderes de grà.

El mercat dels porcs segueix bé, 20, 21 i 22 pts. es lo corrent, i no es degut l'aument an el mercat de Barcelona ja que els seus preus son ruinosos, confirmantmos en lo que deiem la setmana passada, de que l'aument era degut a falta en el mercat interior. Si tenfem en conte, el desordre que hi haguè en els preus dels porcs magres i la falta de costum de veure preus baixos, vendrien en coneixement de que, els preus de 15 i 16 pts. no eren molt desacertats, ja que els menjás tots están moltet mes baixos i a l'alcanes de qualsevol ma.

I d'olis, que'n direm? Fore de les possessions, s'inicia ja la baixa en el cullir, se van acabant les solades de barquerers i petits propietaris, els quals en general están satisfets d'haver aplegat per passar tot o part de l'any.

Els preus se sostenen, els olis bons se demanen a 30 duros i els cullitès s'estalvien de fer operacions. Com que la feina val tants de diners!

Pagés

Ajuntament*Sessió de dia 1 d'octubre*

Presidida p'el Sr. Batle, s'acordá:

1 Aprovar l'anterior, i la distribució de fondos del mes corrent.

2 Abonar dels gastos imprevists 9'60 pts. al forner Roca, de la Panadería Victoria.

3 Se nomená una comissió composta de D. Juan Pons i D. Miquel Payeras, per assistir a la festa qu se celebrá a Sa Colonia, amb motiu de la inauguració del local destinat a Convent de Monges de la Caridad.

4 Continuar Sebastiá Morey Brunet en la llista dels pobres.

Sessió del dia 8

S'aprova l'acta de l'anterior, i s'acordá subastar de nou l'arbitri del

"Corral Municipal,, fins el 31 de mars pròxim, baix del tipo de 50 pessetes.

Sessió del dia 15

Aprovada l'acte de la sessió anterior s'acordà:

1 Que el nou pressupost Municipal format per la Comissió d'Hizenda sia exposat al públic per espay de 15 dies i somés a discussió i aprovació definitiva de la Junta Municipal.

2 Aprovar la subasta del "Corral Municipal,, adjudicada a Antoni Servera per 51 pessetes.

3 Fer varies reformes al pes municipal per no perjudicar el nou de la casa de Juan Sureda Garau.

4 Adjudicar la propietat del solar 37 del cementeri d'aquesta vila a D. Antoni Gelibert Pastor.

5 Instalar un fanal en el final del carrer de Palma i colocal el de la casa de Llorens Ginart Lliteras al cap de cantó de l'escalonada, davant l'estació.

6 Fer constar l'agraïment del Ajuntament al Exm. Sr. Marqués D. Lluís Despuig, per haver fet aixecar un local destinat a Convent de Monjes a la Colonia.

7 Eliminar de la llista de prestació personal de 1920-1921, la cuota de 8 pessetes continuada, a Bartomeu Miquel Piris.

Sessió del dia 22

1 Abonar dels imprevists, 2'50 pts. al feal contrast p'els drets d'aferició de la romana municipal.

2 Fer en el local de la pescaderia es obres necessaries perque reunisca, condicions p'el depòsit de la carn i que el peix se vengui a la Plassa de entre els carrers de Puresa i Pedra Plana.

3 Complimentar la Circular del Govern Civil de dia 16 sobre les facultats dels retgadors interventors.

Sessió del dia 29

En aquesta s'acordà:

Darse per enterats de que la Direcció General de Contribucions havia declarat exempte de contribució per territorial, les sigüents finques: Casa Consistorial, Esglesia Parroquial, Cementeri, Capella del carrer de Llebeig i capella de Sa Colonia.

TOTES LES MASSES FAN MAL

Tot-hom sab la rigurositat amb que se fa observar als Estats Units la prohibició de beure vi i altres begudes alcohòliques. Aqueixa mida de govern, els moralistes i falsos higienistes de allà pretenen que és la salvació de la raça, i que d'adoptar-se l'aigua com a única beguda, la humanitat se veuria lliure de miseries corporals i espirituals.

Però... vat-aquí que no fa gaire temps que a la ciutat de Rubla, al Colorado, s'hi va desenvolupar una epidèmia. La mortandad va esser terrible, fins que un metge va decretar la conveniència de que amb les diferents preses s'administras als malalts «rom» i altres reconfortants. Els resultats foren maravellosos, i conta un periodic d'allà que, una vegada permés al Colorado l'us aquestes begudes, la gent, apesar de l'epidèmia i sense por an el contagi hi van en trens especials per gaudir del tractament.

LA PRODUCCIO DE SUCRE A EUROPA.—L'Associació internacional de estadística sucrera dona a conèixer la quantitat de sucre obtinguda l'any passat en els principals països productors:

França	253.550 ton.
Alemanya	1.268.500 »
Italia	222.200 »
Suecia	253.231 »
Bèlgica	246.000 »
Xeco-Eslovaquia	605.000 »
Espanya	205.535 »

Se podran destinar a l'exportació més de 275.000 toneladas.

En les fàbriques espanyoles han entrat 1.816.414 ton. de blat que han donat un rendiment del 11,55 per 100.

Durant l'any s'han importat més de 60 mil ton. de sucre i com que el consum espanyol és de més de 150 mil l'any, resulta un sobrant que influirà provablement en els preus.

ELL NO SON VERBES! —A París, de 12 cireres primerenques s'en pagaren 150 francs. Les se disputaven tres comerciants de primicies: un les volia per oferir-les al president de la República, un altre per regalar-les a una ballarina que a les hores feia furor a París, i el tercer, que va esser el

qui les va adquirir, les volia senzillament per exposar-les an el mostrador de la seva botiga com a reclam per aturar la gent.

Repartiment de premis

Demà, diumenge, a les dues i mitja del capvespre, en el local anomenat l'Esglesieta de Santa Catalina hi tindrà lloc l'acte del repartiment de premis a tots els nins i nines que durant l'any assisteixen els diumenges a l'ensenyansa parroquial de la Doctrina Cristiana.

Per tractar-se d'un acte de tanta transcendència per la futura vida espiritual del nostre poble se procura donar li la solemnidad possible i an aquest fi s'hi ha organizada una festa literaria en la que s'hi recitarán dialectes i poesies i se cantarán alguns himnes, tot adequat al fi indicat.

A continuació tenra el gust de publicar el programa d'aquest simpàtic acte.

1 *Ventu a mi*. Himne d'en Verdguer música de J. Bta. Lambert cantat per tots els nins.

2 *Resposta ben avenguda*, recitat per Pere Obrador.

3 *Juegos del Niño Jesús*, dialecte per Magdalena Rosselló i Aina Baines Aymar.

4 *Consells* poesia, per Juan Garcies.

5 *Los Marineros*, chor pels nins de Can Morey.

6 *Sabata per son peu*, per Rafel Lliteras.

7 *Perqué*, poesia d'en M. Costa, per Aina Moragues Prohens.

8 *Te Amamos*. Himne. lletra de Jufer SS. música de Ribé SS. pel Chor de la Caridad.

9 *Una bona llissó*, poesia recitada per Cristófol Ferrer.

10 *La Llave del Cielo*, per Maria Bujosa, Juanaina Esteva,

Margalida Oleo, María Ferragut, Bárbara Fuster i María Cassellas.

11 *Veniu a rebre'l premi.* Lletra de A. F. i música de J. Bta. Lambert, cantat per tots els nins.

Seguidament se ferà la repartició dels premis.

L'acte promet esser molt simpàtic.

Els nins se reuniran tots en el Teatret de baix la Sacristia i les nines en la Costura de Ca Ses Monjes de la Caridad anant-s'en tots en corporació al local indicat.

De Capdepera

El temps pareix que se va refrescant de bona manera. Cada dia el cel surt ben ennigulat i l'embotol de la mar no deixam de sentir-lo.

Pareix que els Congregants Marianos están disposats a fer pasar l'hivernada amb molta alegria a tots els qui frecuenten el Saló d'actes. Diumenge qui vé, si Deu ho vol, comensaran la temporada posant en escena el fort i tendre drama "El Hijo carcelero del Padre," i el xistosíssim sainet "Los dos americanos en los baños de San Sebastián,."

—Se dir amb molta d'insistencia que el nostro Sr. Vicari serà nomenat Vicari *in capite* d'El Molinar i que ha de venir a Capdepera el Rt. D. Llorens Parera i Galmés, Pvrè. ordenat en la última ordenació. Com no tenim notícies clares i segures deixam incompleta aquesta i em parlarem altra dia.

—L'auto-camió que l'amo Antoni Alzina (a) Marió li va bastant be, el negoci per lo qu'es vou dons, pareix que te molta feina.

Corresponsal

Vetlades

Diumenge passat en la petita sala-teatre de la Jovintut Seralica d'aquest poble, tengué lloc la segona vetlada literaria de la serie qu'es proposa donar i que va comensar are fa quinze dies.

S'havia anunciat el seu comens a les sét i mitja i a les sét ja estaua qui no hi cabia una ànima.

Es una liastima qu'aquesta Societat no disposi d'un local mes espayós per agombolar-hi a tanta jent desitjosa d'esplai i distracció.

Diumenge es representá le sarsueleta "El Fantasma," de la galeria salesiana i un acabat se feu «Los ratones en trampa» un sainet molt fesiú en que en Jaume Masanet fou la figura central i entreteniment de l concurrencia

Entre els altres papers mes importants citarem el de D. Sebastiá Servera que te una veu que l'afavoreix molt per la declamació.

El conjunt fou de bon efecte.

En el final el chor del convent canta «Arre Moreu» d'en Enric Morera, i se doná per acabada la vetlada.

I noltros pensauem, el temps que mirauem desllirar tota aquella gentada.

Si aquets joves poguessen trobar un lloc capaç, per aficar-hi tota sa gent que hi ha dins Artá que necessita distracció i música!

Milo.

Venguda del Governador

Dissapte de la setmana passada al decapvespre i en tren exprés vengué a la nostra vila l'Exm. Sr. D. Xavier Millán, Governador civil de Balears. L'objecte era recorre la línea nova de Manacor a Artá. A l'estació l'esperaven les autoritats esglesíastica, civil i judicial, Rt. D. Juan Rubí Rector, D. Juan Casellas, Batle i D. Juan Sancho, Jutge; el medge D. Antoni Solivellas, el Segretari D. Rafel Sard, D. Pere Morell propietari i altres Srs. que no recordam. L'acompanyaven son permá polític Sr. Fanjul i Sra; D. Josep Socias i Sra. D. Juan Sureda, Inspector del timbre i Sra., D. Pascual Ribot i Sra., D. Juan Marquès, President de Ferrocarriles de Mallorca, D. Rafel Blandes, Segretari de la mateixa companyia, i una filla de D. Sebastiá Feliu Dr. de la mateixa.

Arribats aquí visitaren la Esglesia Parroquial i la Verge de St. Salvador, essent després obsequiats en el casal de D. Rafel Blandes amb un espléndit berenar que expressament feu i vengué a servir el cuiner del Hotel del Ferrocarril.

Al horabaixa tornaren sortir cap a Palma.

Desitjam que la estada a la nostra vila li haja sigut agradable.

Crónica

ESTAT SANITARI.—Aumenten un poc els costipats i altres malalties de sempre, però no son abundants ni de gravetat. Dia 13 morí na lo Papayona veyá, que feia molt de temps patia des cap. Al cel sia.

MORT REPENTINA.—El dia 14 devers la una del capvespre tocaren un Estrema Uroló, que tocada en aquelles hores sol usar mata-bous; fou per Antoni Carrió, tra il veyard des carré de ses Rocas, aquest s'en anava pel camí de Na Caragob conversant amb un altre homo i usual, comensá a caminar com a d'eima tambalajant i anava a caure demunt sa pare; aque'l homo el volgué detenir però li guanyá i caigué extés enterra i ben mort. Tot d'una s'hi arriplegá gent, se li administrá l'Estremaunció, h'acudí el meije D. Guillem Blandes el qual fugí que era ja cadavre. No essent a la vila ni el Jutge ni el Suplem, estigué allá fins a l'horabaixa cubert amb una manta i després s'ordená la conducció del cadavre a casseva i d'allá al cementeri. Al cel sia.

DEL TEMPS.—Passats alguns dies bons que pareixia voia fer el nivell de Sant Martí, novament el temps ha canviat. Ja en la nit del dijous feu un batut fort, i dijous de capvespre torná provar de brusquetjar i durant la nit feu bona saó. S'ha refrescat bastant.

CATALEG.—L'important casa comercial de Palma Almacenes San José de Viuda de Ignacio Figuerola nos ha obsequiats amb un Catáleg de les novetats propies de la temporada. Agraim l'obsequi.

ESCOLA NOCTURNA.—L'incansable Director de la Congregació Mariana Rt. D. Josep Sancho de la Jordana ha oberta en el local de la mateixa una classe nocturna pels socis, que és ja molt concorreguda i está destinada a fer un gran be. Enhorabona.

SECCIÓ AMENA I HUMORÍSTICA

El fusteret

En Martí era un jovenet d'uns quinze anys, de família molt modesta, qui feya de fuster, pero era molt aficionat an el dibuix i anava a escola una hora cada dia; el professor, desde el principi ja vegé les bones disposicions d'en Martí.

En el taller ahon trebayava, era molt ben considerat, perque era amable amb tots, i molt bon trebayador.

Un dia, l'encarregat del taller, el feu anar a una casa de senyors, per adobar una persiana, que justament era la de l'alcova de la petita Maria Francisca, una nina molt aixerida, que en aquells moments s'estaua fent un dibuix qu'havia de presentar a la seua profersora aquell mateix cap-vespre. Na Maria a les hores és trobaua molt preocupada, perque a pesar del seu interès, no tenia moltes disposicions per Part en que tant és distingia l'aprenent de fuster.

Fou en un moment en que en Martí és quedá tot-sol arreglant la persiana, que's va atrevi a insimar-li:

—Fa un dibuix molt hermós!

—Si, pero teng por de que no'm surti be.

—Es molt difícil el sabrer dibuixar. Jo'n son molt aficionat, pero de cada dia'm convenç més de que és questió de temps i de voluntat, per arribar a dibuixar be.

—Ah! N'es aficionat? —diguè na Marieta.

Aquesta interrupció casi era un prec. L'aprenent semblá entendre-ho així, i diguè la jovenetaa:

—¿Vol que jo provi de donar-li uns sops de lapis?

—I na Maria que no volia altre cosa, va accedí en seguida.

En pocs minuts l'aprenent de fuster va deixá un dibuix hermós, i digne d'esser premiat. La nina tota contenta li va donar les gracies de bon cor.

I l'aprenent acabá de arreglar la persiana i s'en aná cap al taller, no sensa ficarse antes en la amabilitat de la bella i gentil dibuixanta que la casualitat li havia fet conèixer.

I la profesora doná una de les millors calificacions an el dibuix de na Maria Francisca.

* * *

Era un dia en que na Maria, que s'havia anat aplicant, pot-ser degut a les frases encoratjadores que anaua'rebent de la seua professora desde aquell dia de «l'aprenent», havia de fer un dibuix molt difícil, per presentar e un concurs obert entre les alumnes.

Ja feya dies que a ca na Marieta s'hi havia de fer una petita reparació.

Se passá avis al fuster de costum, i en Martí va demanar per anar-hi ell.

Amb aixó la joveneta, aprofitant un moment de trobarse tot-sol el fusteret, s'hi acostá i li diguè amb tot molt amable.

—¿Voldria donar uns cops de lapis al meu dibuix com aquell dia?

Res hauria fet mes content que aixó an en Martí. Fins va torná un poc vermell i tot d'emoció.

El dibuix, en pocs moments va quedá enllestí, i a prova de premi. I's digueren unes paraules molt afectuoses en Martí i na Maria Francisca, mentres aquell li deya:

—Ah, si jo fos de bona familia, no ho seria no aprenent de fuster! Seria dibuixant, aniria a correr mon, cercant models de totes classes i me desviuria per adquirir un nom dins el mon del Art...

La joveneta demaná an en Martí la seua direcció, i aquest li entregá una tarjeta ahon s'hi llegia: "Martí Rotger, Lladó---Aprenent de fuster,,."

En Martí s'en aná a la feina, i quand haguè acabat, s'en torná an el taller.

* * *

En el col·legi na Maria Francisca va obtenir la primera distinció. Aquell dia a cas-seua l'ompliren de caricies i moxonies.

I va esser en la nit, en la soledat de la seua alcova quand la nina abans de posar-se a dormir, agafá el lapis i escriguè a un recó del dibuix que li havia arreglat l'aprenent de fuster, aqueixes paraules: "An en Martí Rotger, Lladó, en prova d'afecte, Maria Francisca,,."

L'endemá son pare's va mirá novament el dibuix i veient-hi la dedicataria va preguntá a na Maria el motiu. Fou llavors quand aquesta, conmoguda,

sorpresa, pero resolta, i impulsada per la gratitud, digué:

—Aquest Martí Rotger es el fusteret que ha vengut dues vegades a ca-nostre; aquell jovenet tana mable i tan simpatic—i posaua en les seues paraules tota la convicció—Va esser ell qui me va arreglá aquest dibuix amb el qual ha obtengut el primer premi en el Col·legi, com també va arreglar-me'n un altre el primer pic que vengué aquí. ¡Si l'hagués sentit! En digué que era pobre, i que si tengués doblers correria mon, cercant ample camp per l'exercici del art que el te meravellat i pe'l que sent tanta inclinació.

El pare de na Marieta ho va comprendre tot i se conmogué fortament amb les paraules de la seua filla.

I se convertí en el protector del fusteret.

* * *

Avui, l'aprenent de fuster, te una gran fama com a dibuixant, i guanya tots els dobbés que vol...

I es un homo felic.

X.

Endevinayes

1.^a

Som mare de mil infants
i la terra tot m'ho dona;
el cel me posá corona:
si obriu el meu cor
veureu un tresor.

2.^a

¿En què s'assembla un mort a una
carretera quand ha plogut?

3.^a

¿Perqué es que es bous van an es
torrent?

Fuga de vocals

S. l. m. t.r.n.u. v.
. s.s p.ny.s c.r.n s.l.d.
n. h. h.r.. c.p f.dr.
qu'n.s . gu.ny. s.l.d.d.

Les solucions en el n.º qui ve.

Solucions a les de dissapte passat:
A la 1.ª:

L'electricitat.

La solució del penjat vendrá dissapte
qui ve. Tenim un puro per sorteljar
entre els qui l'endevinin.

TIPOGRAFIA CATOLICA

— DE —

A. FERRER GINART

En aquesta impremta poden encarregar qualsevol treball d'impressió.

TARJETES DE VISITA I D'ANUNCI, RECORDATORIS, CARTES I SOBRES, FACTURES I TOTA CASTA DE TREBALLS TIPOGRÀFICS.

Especialitat en impresos per correus, mestres i carabiners segons els models oficials.

VENTES EN GROS

Podem servir a qualsevol heu demani el articles sigüents:

Paquets de 100 fulls de paper de cartes petit i gros, desde 1'50 pts. el paquet segons la classe.

Capses de sobres petits i grossos també desde 1'50 pts. el cent.

Botelles de tinta "Zama," desde 1'75 pts. segons la cabuda.

Botelles de tinta "Pelikan," desde 0'85 pts. una, també segons cabuda.

Lápis desde 0'45 pts. dotzena.

Plaguets d'ure per dur en butxaca desde 0'15 pts. en avant. En tenim de tota classe.

Manegs de paper desde 0'40 pts. la dotzena.

Classe alemana de id. a 6 pts. el cent i gruixats fins desde 1'50 pts. el cent.

Plaguets grosses d'escritura per les escoles, paper extra a 12 pts. el cent.

Plaguets petites per i... el cent.

DEMANAU QUALSEVOL CLASSE DE PAPER, LLIBRES, I ARTICLES ESCRITORS I D'ESCRIPTORI.

VENTES AL DETALL

Podem oferir a la nostra clientela:

Diccionari enciclopèdic Calleja a 15 pts.

id. id. Pal-las a 12 pts.

Conferencias del P. Wantricht 0'40 pts. una.

Novelas del Apostolado 2'00 pts. exemplar.

Los Galeotes 2'50 pts. exemplar,

Pequeñeces P, Coloma ed. lujo 6'00 pts. exemplar.

Almanac de les lletres 2'00 pts. exemplar.

Diez años crítica teatral 2 pts. exemplar.

Novelistas buenos y malos por el P. Ladrón de Guevara 3'50 pts. exemplar.

Mallorca Itineraria amb mapa de Mallorca 5 pts. exemplar.

Conferencias del P. Vantricht 0'40 pts. una.

Lectura popular, Cuadernos de literats mallorquins 0'30 pts. un.

El modo de hacer fortuna 2'50 pts. una.

Piezas teatrales Galería Salesiana en un acto 0'50 pts. una.

Id. en dos o tres 0'75 pts. una.

Id. en quatre o més 1 pta. una.

Nobleza y Patriotismo, Zarzuela per nins, Música Casa Salesiana 6 pts. una.

En una escuela Real per nins 4'50 pts. un.

SERVICIO DE CARRUAJES
DE
BARTOLOMÉ FLAQUER
(A) MANGOL

A todas las llegadas del Ferrocarril hay coche que parte directo para Cadepera y Calarratjada y de estos puntos sale otro para todas las salidas de tren.

Hay también coches disponibles para las Cuevas y viajes extraordinarios.

AGENCIA DE TRANSPORTES

Se sirven encargos para Palma y Estaciones intermedias.

PLASETA DE MARCHANDO.

GRANDES ALMACENES
San José
DE
Vda. Ignacio Figuerola

HOY, COMO NADIE

dotado en precios, esta casa, todas las

GRANDES NOVEDADES

Unicos almacenes que tienen en grandes existencias

TODO LO QUE SE REQUIERE PARA

VESTIR Y CALZAR

y que venden más barato que nadie

Teléfono 77 Precio fijo

ESTA CASA NO TIENE SUCURSALES

La Fonda Nanda, de Esteva

Carré de Palma, 48 -- ARTA

S'ES OBERTA RA POC. TOT ES NOU
ILLAMPANT. SERVICI ES MERADISSIM

Prontitut

SEGURETAT I ECONOMIA

¿Voeu estar ben servits?

EN JAUME PICO

(A) ROTONET

na posa la una nova Agencia entre Artá i Palma.

Serveix amb prontitat i seguretat tota classe d'encàrrecs.

Direcció a Palma: Marina 38 An es costat des Centro Farmacèutic.
Artá Figuerol 43.

Pasejos

Madrid, Buenos Aires, Francia, y cualquier punto de América.

GRATUITAMENTE arreglo la documentación para poderse embarcar avisando con ocho horas de anticipación, por contar con personal activo e inteligente en el ramo.

Para informes: Bartolomé Roca, Hostales, n.º 87.

Los que deseen embarcarse de San Lorenzo, Son Servera, Capdepera o Artá pueden informarse en

ARTÁ

a **GUILLERMO BUJOSA**
CAN GANANCI

Ensaïmades i paquets

En lloc se troben millón que a la

PANADERIA Victoria

ES FORN NOU

PLA

Miquel Roca Castell

A sa botiga heu trobarau s'ampre paus, panet, galletes, bescuits, rollots, i tota casta de pasticeria

TAMBE SE SERVEIX A DOMICILI

Netedat, prontitat i economia

DESPAIG Carrer de Palma 3 bis. ARTA

¡ATENCIÓN!

Compra carros y carretones en cualquier estado se encuentran

Gabriel Carrió

PEDRA PLANA, 7 - ARTA

ALMACENES MATONS

DE

RAFAEL FELIU BLANES

CALLE DE JAUME II n.º 59/1149

Palma de Mallorca

SASTRERIA PARA SEÑORA Y CABALLERO,
ARTICULOS Y NOVEDADES PARA VESTIR,
DE TODAS CLASES.